

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR IX

SARAJEVO, 06.12.2018.

BROJ/ NUMBER 1

CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG PLINA

Prices of electricity and natural gas

1. CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG PLINA

PRICES OF ELECTRICITY AND NATURAL GAS

1.1. CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE

PRICES OF ELECTRICITY

1.1.1. Cijene električne energije isporučene domaćinstvima

Prices of electricity delivered to household

Tabela 1. Cijene električne energije, potrošnja domaćinstva, BiH, Januar-Juni 2018, (KM/100 kWh)

Table 1. Electricity prices for household consumers, Bosnia and Herzegovina, January -June 2017, (KM/100 kWh)

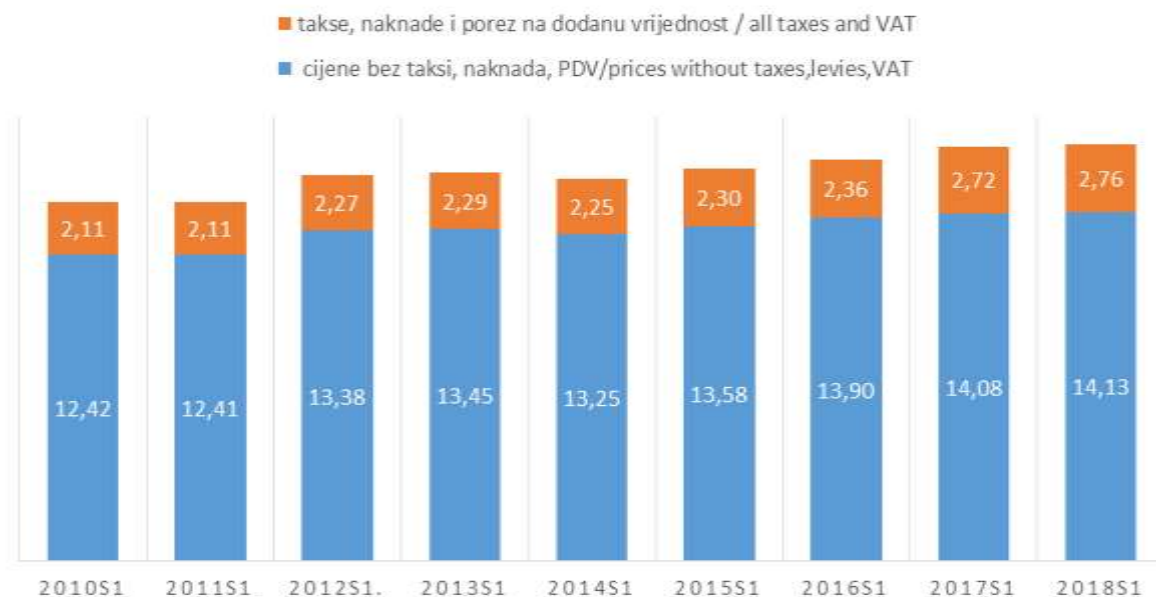
Interval godišnje potrošnje električne energije (grupe kupaca) <i>Interval of annual consumption of electricity</i>	Cijena bez taksi* <i>Price with all taxes excluded</i>	Cijena bez PDV-a** <i>Price without VAT</i>	Cijena sa svim taksama*** <i>Price with all taxes included</i>
DA (< 1 000 kWh)	36,58	36,88	43,15
DB (1 000 < 2 500 kWh)	16,14	16,44	19,24
DC (2 500 < 5 000 kWh)	14,13	14,43	16,89
DD (5 000 < 15 000 kWh)	13,06	13,38	15,66
DE (> = 15 000 kWh)	12,21	12,53	14,66

Izvor podataka: Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK)

Source: State Electricity Regulatory Commission (SERC)

Graf 1: Cijene električne energije, potrošnja domaćinstava, prvo polugodište, 2010-2018*, KM/100 kWh

Figure 1: Electricity prices for household consumers, the first half, 2010-2018*, KM/100 kWh

* Godišnja potrošnja: 2 500 kWh < potrošnja < 5 000 kWh

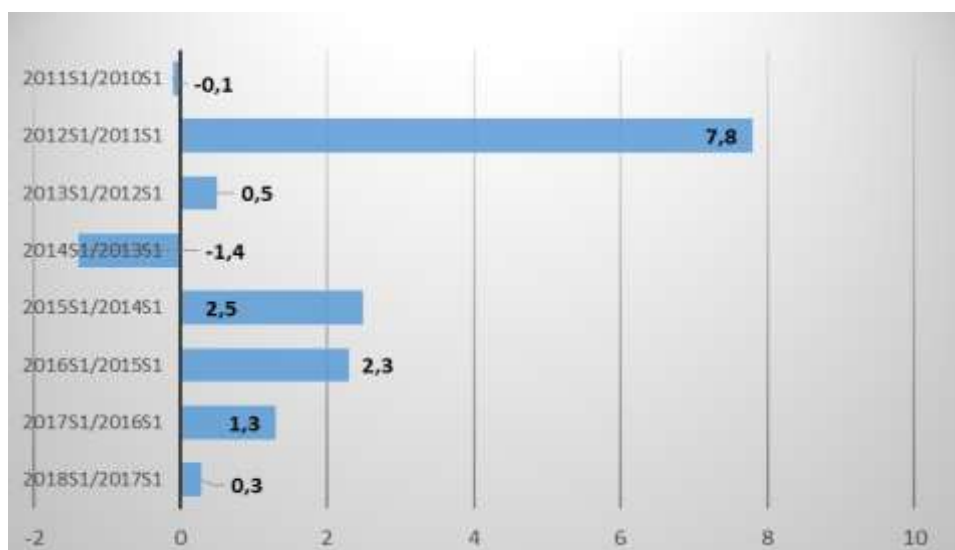
* Annual consumption: 2 500 kWh < consumption < 5 000 kWh

Za potrošače domaćinstva (definisana kao potrošači srednje veličine sa godišnjom potrošnjom u rasponu od 2 500 kWh < potrošnje < 5 000 kWh), cijene električne energije tokom prve polovine 2018. godine bile su manje za 0,06% u odnosu na isto polugodište prethodne godine.

For household consumers (defined as medium-size consumers with an annual consumption within the range of 2 500 kWh < consumption < 5 000 kWh), electricity prices during the first half of 2018 were 0,06% less compared with same period the previous year.

Graf 2: Promjene u cijenama električne energije za domaćinstva, poređenje sa istim polugodištem prethodne godine, 2010-2018

Figure 2: Change in electricity prices for household consumers compared with same semester previous year, 2010-2018

* Godišnja potrošnja: 2 500 kWh < potrošnja < 5 000 kWh

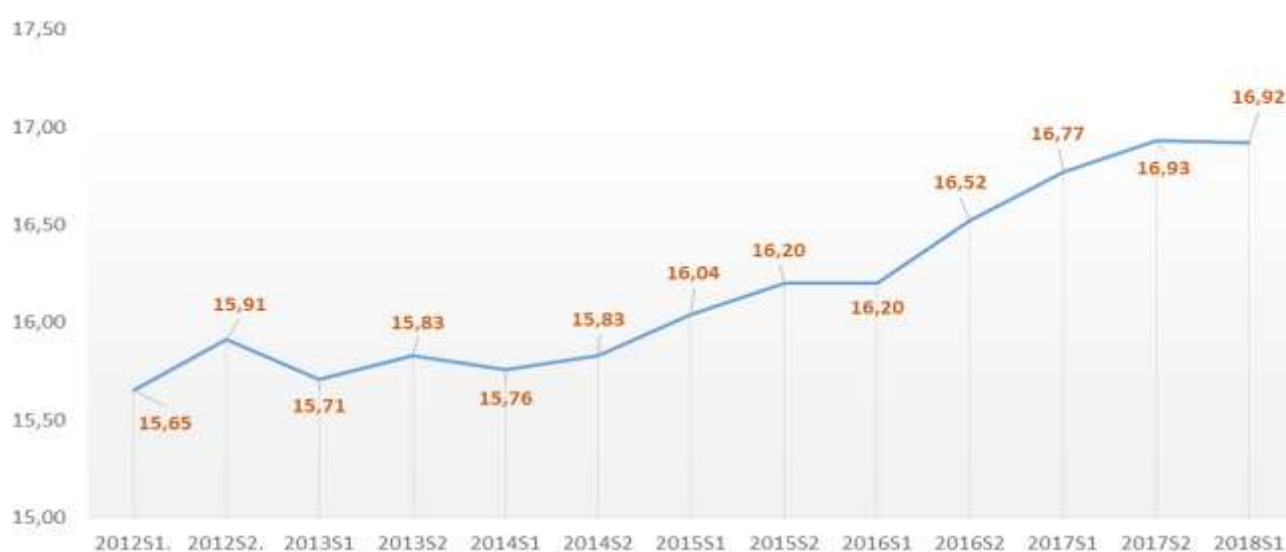
* Annual consumption: 2 500 kWh < consumption < 5 000 kWh

Graf 2 prikazuje promjene u cijenama električne energije, potrošnja domaćinstava, uključujući sve takse, naknade i PDV, poređenje sa istim polugodištem prethodne godine.

Figure 2 shows changes in electricity prices, households consumer, including all taxes, levies and VAT, comparison with the same semester of the previous year.

Graf 3: Razvoj prosječnih cijena električne energije, potrošnja domaćinstava, 2012-2018, KM/100 kWh

Figure 3: Changes in average electricity prices for household consumers 2012-2018, KM/100 kWh

Razvoj prosječnih cijena električne energije za domaćinstva je prikazan u Grafu 3. Povećanje cijena u drugom polugodištu 2014.godine je neznatno i iznosi 1,1%, u odnosu na prvo polugodište 2012. Do drugog polugodišta 2015. godine je zabilježen umjeren rast cijena. Cijene se nisu mijenjale niti u narednom polugodištu, ali nakon toga je došlo do znatnog povećanja od 1,9% u drugom polugodištu 2016. Između drugog polugodišta 2016.godine i drugog polugodišta 2017.godine zabilježen je trend rasta cijena električne energije. Nema promjena u cijenama za prvo polugodište 2018.

The development of average electricity prices for household consumers is shown in Figure 3. The price increase in the second half of 2014 is insignificant, 1.1%, compared to the first half of 2012. By the second half of 2015, a moderate increase was recorded. Prices did not change in the coming half-year, but after that there was a significant increase of 1.9% in the second half of 2016. Between the second half of 2016 and the second half of 2017, there was increasing trend of electricity prices. No change in prices for the first half of 2018.

1.1.2. Cijene električne energije za ne-domaćinstva

Electricity prices for non-household customers

Tabela 2. Cijene električne energije, potrošnja ne-domaćinstva, (KM/100 kWh), BiH, Januar-Juni 2018

Table 2. Electricity prices for non-household customers (KM/100 kWh), Bosnia and Herzegovina, January-June 2018

Interval godišnje potrošnje električne energije (grupe kupaca) <i>Interval of annual consumption of electricity</i>	Cijena bez taksi* <i>Price with all taxes excluded</i>	Cijena bez PDV-a** <i>Price without VAT</i>	Cijena sa svim taksama*** <i>Price with all taxes included</i>
IA (< 20 MWh)	20,83	21,14	24,73
IB (20 < 500 MWh)	16,69	16,99	19,88
IC (500 < 2 000 MWh)	12,57	12,92	15,12
ID (2 000 < 20 000 MWh)	11,85	12,09	14,14
IE (20 000 < 70 000 MWh)	9,46	9,80	11,47
IF (70 000 < = 150 000 MWh)	6,70	7,22	8,45
IG (> 150 000 MWh)	10,82	11,05	12,93

Izvor podataka: Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK)

Source: State Electricity Regulatory Commission (SERC)

Graf 4: Promjene u cijenama električne energije za ne-domaćinstva, poređenje sa istim polugodištem prethodne godine, 2010-2018

Figure 4: Change in electricity prices for non-household consumers compared with previous year, same semester, 2010-2018

* Godišnja potrošnja: 500 MWh < potrošnja < 2 000 MWh

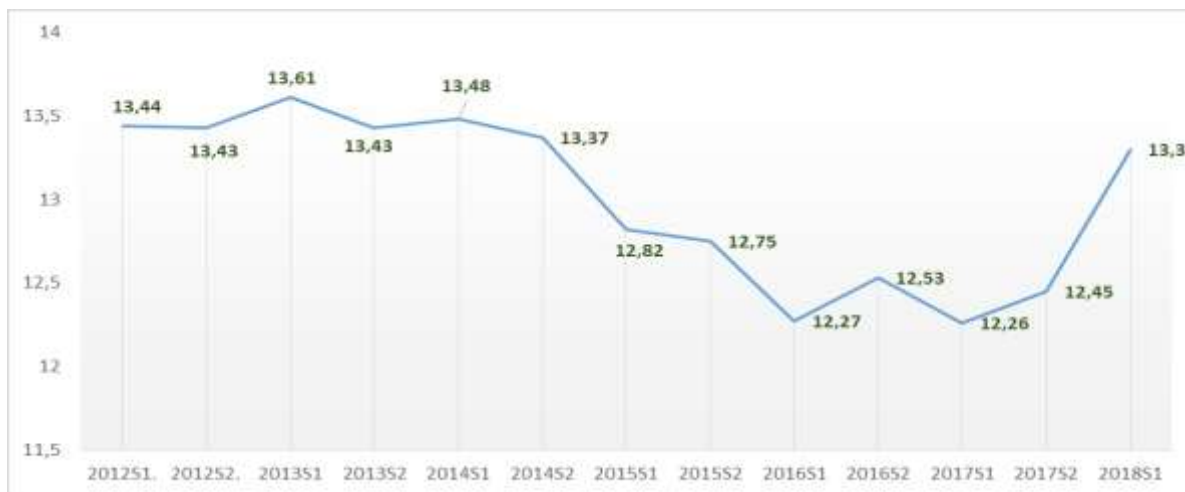
* Annual consumption: 500 MWh < consumption < 2 000 MWh

Za potrošače ne-domaćinstva (definisana kao potrošači srednje veličine sa godišnjom potrošnjom u rasponu od 500 MWh < potrošnja < 2 000 MWh), cijene električne energije u prvoj polovini 2018. godine bile su veće za 11,1% u odnosu na isto polugodište prethodne godine. Graf 4 prikazuje promjene u cijenama električne energije, isključujući PDV, poređenje sa istim polugodištem prethodne godine.

For non-household consumers (defined as medium-size consumers with an annual consumption within the range of 500 MWh < consumption < 2 000 MWh), electricity prices during the first half of 2018 were 11,1% higher compared same period the previous year. Figure 4 shows changes in electricity prices, excluding VAT, comparison with the same semester of the previous year.

Graf 5: Razvoj prosječnih cijena električne energije za ne-domaćinstva, 2012-2018, KM/100kWh

Figure 5: Development of average electricity prices for non-household consumers, 2012-2018, KM/100kWh

Razvoj prosječnih cijena električne energije za ne-domaćinstva je prikazan u Grafu 5. Općenito je primjetan opadajući trend u prosječnim cijenama električne energije, potrošnja ne-domaćinstva do 2016. godine. U prvom polugodištu 2016. godine prosječna cijena je imala pad, nakon toga je zabilježeno znatno povećanje od 2,1% u drugom polugodištu 2016. Od 2017. godine zabilježen je trend povećanja cijena električne energije.

The development of average electricity prices for non-households is shown in Figure 5. Generally, there is a noticeable decreasing trend in average electricity prices until 2016. In the first half of 2016, the average price dropped, after which there was a significant increase of 2.1% in the second half of 2016. Since 2017, there has been a trend of increasing electricity prices.

1.2. CIJENE PRIRODNOG PLINA

PRICES OF NATURAL GAS

1.2.1. Cijene prirodnog plina isporučene domaćinstvima

Prices of natural gas delivered to household

Tabela 3. Cijene prirodnog plina za domaćinstva (KM/GJ), BiH, Januar-Juni 2018

Table 3. Natural gas prices for household consumers (KM/GJ), Bosnia and Herzegovina, January-June 2018

Interval godišnje potrošnje (grupe kupaca) <i>Interval of annual consumption</i>	Cijena bez taksi* <i>Price with all taxes excluded</i>	Cijena bez PDV-a** <i>Price without VAT</i>	Cijena sa svim taksama*** <i>Price with all taxes included</i>
BiH, prosječno <i>B&H, average</i>	15,1	15,10	17,7

1.2.2. Cijene prirodnog plina isporučene ne-domaćinstvima

Natural gas prices for non-household customers

Tabela 4. Cijene prirodnog plina za ne-domaćinstva (KM/GJ), BiH, Januar-Juni 2018

Table 4. Natural gas prices for non-household consumers (KM/GJ), Bosnia and Herzegovina, January-June 2018

Interval godišnje potrošnje (grupe kupaca) <i>Interval of annual consumption</i>	Cijena bez taksi* <i>Price with all taxes excluded</i>	Cijena bez PDV-a** <i>Price without VAT</i>	Cijena sa svim taksama*** <i>Price with all taxes included</i>
BiH, prosječno <i>B&H, average</i>	19,4	19,4	22,7

* isključujući sve takse, naknade, porez na dodanu vrijednost i druge fiskalne troškove/ *prices exclude all taxes, levies, VAT and other fiscal charges*

**isključujući porez na dodanu vrijednost/ *prices exclude VAT*

***uključujući sve takse, naknade i porez na dodanu vrijednost (također u slučaju povrata)/ *prices include all taxes, levies and VAT (also in case it is refunded)*

Graf 6: Cijene prirodnog plina, 2010-2018, KM/GJ

Figure 6: Prices of natural gas, 2010-2018, KM/GJ

Izvor podataka/Source of data: distribucijsko preduzeće „Sarajevogas“ Sarajevo

Metodologija/Methodology

2016. godine stupila je na snagu Uredba (EU) 2016/1952 koja definiše obavezu prikupljanja i diseminacije cijena električne energije za potrošače domaćinstva i ne-domaćinstva. Do januara 2017. godine, prikupljanje podataka o cijenama za domaćinstva je bila na dobrovoljnoj osnovi. Do 2016. godine grupa potrošača koji nisu domaćinstva definisani su kao industrijski potrošači, ali je bilo dozvoljeno da se uključe i drugi potrošači koji nisu domaćinstva. Uz uvođenje Uredbe (EU) 2016/1952, definicija je promijenjena od industrijskih potrošača do grupa potrošača ne-domaćinstva, kako bi se postigla jedinstvena metodologija za izvještavanje.

Postoji ukupno pet sistema grupa standardne potrošnje definisane po obimu godišnje potrošnje električne energije za domaćinstva, za koje se prikupljaju cijene električne energije. Kod potrošača koja nisu domaćinstva, cijene električne energije se prikupljaju za ukupno sedam grupa standardne potrošnje.

Prikupljene cijene pokrivaju prosječne cijene u periodu od šest mjeseci, od januara do juna (prva polovina ili semestar 1), i od jula do decembra (druga polovina ili semestar 2) svake godine. Cijene uključuju osnovnu cijenu električne energije, troškove prenosa i distribucije, iznajmljivanje brojila i druge usluge. Cijene električne energije za potrošače domaćinstva se prikazuju uključujući poreze, takse, ne-poreske dažbine, takse i porez na dodanu vrijednost (PDV), jer to generalno odražava krajnju cijenu koju plaćaju potrošači domaćinstva. Pošto potrošači koji nisu domaćinstva obično mogu da povrate PDV i neke druge poreze, cijene za ne-domaćinstva se prikazuju bez PDV-a.

In 2016, Regulation (EU) 2016/1952 entered into force which defines the obligation for the collection and dissemination of electricity prices for household and non-household consumers. Until January 2017, price data for the household sector was provided by the reporting authorities on a voluntary basis. Until 2016, the domain of non-household consumers was defined as industrial consumers, but reporting authorities were allowed to include other non-household consumers. With the introduction of Regulation (EU) 2016/1952, the definition was changed from industrial to non-household consumers in order to have a unique methodology for all reporting countries.

There are in total five different types of households for which electricity prices are collected following different annual consumption bands. Across non-household consumers, electricity prices are collected for a total of seven different types of users.

The prices collected cover average prices over a period of six months, from January to June (first half or semester 1) and from July to December (second half or semester 2) of each year. Prices include the basic price of the electricity, transmission and distribution charges, meter rental, and other services. Electricity prices for household consumers are presented including taxes, levies, non-tax levies, fees and value added tax (VAT) as this generally reflects the end price paid by household consumers. As non-household consumers are usually able to recover VAT and some other taxes, prices for enterprises are shown without VAT.

U Tabeli 1. i Tabeli 2. date su prosječne cijene električne energije za dvije kategorije potrošnje, domaćinstva i ne-domaćinstva. Izvor podataka je Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK). U Tabeli 3. i Tabeli 4. date su prosječne cijene prirodnog plina za dvije kategorije potrošnje, domaćinstva i ne-domaćinstva, a koje snabdijeva kompanija „Sarajevogas“ Sarajevo. Ova kompanija opskrbljuje 93,8% potrošača na distribuciji prirodnog plina. Pri tome prirodni plin ima sljedeće tehničke karakteristike: 15 0 C; 1,01325 bara; donja kalorična vrijednost 34.075,60 kJ/Sm³. Važeći tarifni sistem u kompaniji koncipiran je tako da su cijene plina za određenu kategoriju kupaca jedinstvene, bez obzira na nivo (interval) potrošnje plina. Prosječna cijena prirodnog plina je ponderisani prosjek cijene koji uzima u obzir cijene plina u datom vremenskom periodu i potrošnju plina u datom vremenskom periodu.

In Table 1 and Table 2 was given the average electricity price for the two categories of spending, households and non-household. Source for data is State Electricity Regulatory Commission (SERC). Table 3 and Table 4 shows the average price of natural gas for two categories of spending, households and non-household, supplies by company "Sarajevogas Sarajevo. This company supplies 93.8% of consumers on the distribution of natural gas. Natural gas has the following technical characteristics: 150 C; 1.01325 bar; lower calorific value of 34075.60 kJ / Sm³. Current tariff system is designed so that the price of gas for a certain category of customers is unique, regardless of the level (interval) of gas consumption. The

average natural gas price is the weighted average price, which takes into account the price of gas in a given period of time and gas consumption at a given time period.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 220 626 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor Velimir Jukić
Person responsible: Velimir Jukić, Director General

Saopćenje priredila: Ševala Korajčević
Prepared by: Ševala Korajčević

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu/First Release data are also published on the Internet